

Nieuws.brief

Zomer editie

2009

Artikels:

Amfibieën in de kijker
Kamsalamander in de anti-tankgracht

v.u. Bernard Lemaitre
Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht

natuurpunt
Haacht

NATUURPUNT ONDER DE LOEP

De Nieuwsbrief is het ledenblad van Natuurpunt Haacht en verschijnt vier maal per jaar.

Natuurpunt is ontstaan uit de fusie van Natuurreservaten en de Wielewaal. Deze vereniging telt ruim 80.000 gezinnen als lid en beheert meer dan 16.700 Ha natuurgebied in Vlaanderen, waaronder een steeds groeiende oppervlakte in Haacht. Natuurpunt schenkt ook aandacht aan de 'kleine natuur' in de buurt: een bomenrij, houtkant, beek of wegberm.

Natuur voor iedereen is dus niet zomaar een slogan. Het is een totaalvisie waarmee onze vereniging in Vlaanderen werkt aan natuurbehoud. Onze vereniging dringt er bij de overheid voortdurend op aan, om via nieuwe wetten, extra geld en meer inzet beter zorg te dragen voor de natuur die er in Vlaanderen nog rest. Het Natuurdecreet en Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen leggen een stevige basis voor een efficiënt natuurbesluit. Samen met de Vlaamse overheid wil Natuurpunt werk maken van de verdere invulling en uitvoering van deze initiatieven.

Lid worden van Natuurpunt vzw kan door overschrijving van 20,00 euro op rek. 230-0044233-21

Natuurpunt Haacht is bereikbaar bij:

Bernard Lemaitre

Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht
016/60.61.62
natuurpunt.haacht@skynet.be

Bestuur

Bernard Lemaitre , Voorzitter
bernard.lemaitre@skynet.be
016/60.61.62

Catherine Beddeleem, Secretaris
catherine.beddeleem@telenet.be
015/51.39.91

Luc Bijmens , Penningmeester
016/60.29.67

Foto cover: Kamsalamander (foto: Jeen De Meer)

VOORWOORD

Schrijf het nu reeds in uw agenda. Zondag 25 april 2010 organiseert Natuurpunt Haacht een heuse "Walk for Nature". Met deze "Walk for Nature" wensen we ons prachtig natuurgebied "Haachtse Leibeekvallei" open te stellen en het aan iedereen kenbaar te maken. Tevens wensen we de nodige aandacht te vragen voor het thema van de biodiversiteit. Op de wereldconferentie in Johannesburg (2002) beloofden de wereldleiders om het hallucinant tempo aan biodiversiteitsverlies af te remmen tegen 2010. De Europese leiders legden de eigen lat nog hoger en wilden de achteruitgang – terecht – stoppen. Dit is de doelstelling 'Countdown 2010'. Overheden, dwz ook onze eigen Haachtse overheid, herinneren aan hun belofte. Er is spijtig genoeg nog heel wat werk aan de winkel. De Vlaamse en Haachtse natuur verschaalt verder.

Met de Walk for Nature vragen we van onze lokale overheid dan ook de nodige aandacht. We willen met hen een charter ondertekenen. Een charter om samen een aantal stappen te ondernemen om vooralsnog te trachten die achteruitgang aan biodiversiteit af te remmen en zelfs te stoppen. We blijven ons inzetten voor meer 'Natuur voor Iedereen'. Bescherming van natuurgebieden en open ruimte zijn nuttig en nodig. U hoort er volgend jaar beslist nog meer over.

En daarmee komen we aan een ander thema.

Er dwarrelen de laatste tijd nogal wat plannen rond ivm de ontsluiting van de Hambos in Tildonk om het vrachtvervoer te bevoordelen. Natuurpunt Haacht is hier niet echt gelukkig mee! Haacht noch zijn deelgemeentes Tildonk of Wespelaar zijn geschikt om veel vrachtvervoer door te loodsen. We moeten niet eerst industrie en vrachtvervoer aantrekken om dan tot de constatacie te komen dat ons wegneniet hiervoor niet geschikt is. Nu wordt er in allerijl over het kanaal te Tildonk een brug voor het vrachtvervoer gepland of langs de vaart richting Leuven, of via Herent of rond Tildonk een uitweg gezocht. Maar geen van deze oplossingen kan onze goedkeuring dragen. Verderop in dit blad kan je ook een opinie stuk lezen van Natuurpunt Herent over hun kijk op de aanfluiting van de open ruimte aldaar.

En na de Kruineiken en Hambos zal de Lombaarden er ook aan moeten geloven. Binnen de gemeentemuren wordt eraan gewerkt om ook dit laatste stukje open ruimte grenzend aan Haacht centrum aan te snijden. Aan de stationsomgeving zal er mogelijk een stukje VEN gebied (Vlaams Ecologisch Netwerk) moeten sneuvelen. Ik was van mening dat natuurgebieden beschermd waren maar voor koning auto moet alles wijken.

Triestig word ik ervan. Maar ik wil eindigen met positief nieuws. Ben je recent nog aan de Antitankgracht (ATG) geweest? Dan heb je de eerste werken aan de ATG kunnen bewonderen tussen Scharent en Werchterse Steenweg. Na onze eigen voorbereidende werken begin dit jaar is men begonnen met de verwijdering van oud slib van een ruiming van bijna 10 jaar geleden.

In de maand augustus zal het 10 jaar oude slib bezuiden de Werchterse Steenweg op een talud worden gelegd zodat ook dit deel eindelijk terug bewandelbaar worden. Tijdens de maand oktober zullen de eerste nieuwe slibuimingen uit de gracht er plaatsvinden.

En nog dit jaar zal het stort ter hoogte van de zomerdijk dat er reeds van de jaren '60 – '70 ligt voorgoed verwijderd worden.

Na ongeveer 2 jaar voorbereiding en veel vergaderen zijn we blij dat we uiteindelijk vooruitgang boeken in dit dossier. Met dank aan onze projectpartners VLM, de gemeente Haacht en Hagok om dit pareltje beschermde natuur en cultuur-historisch gebied mee te helpen bewaren en opwaarderen.

U allen een zonnige vakantie toegewenst.

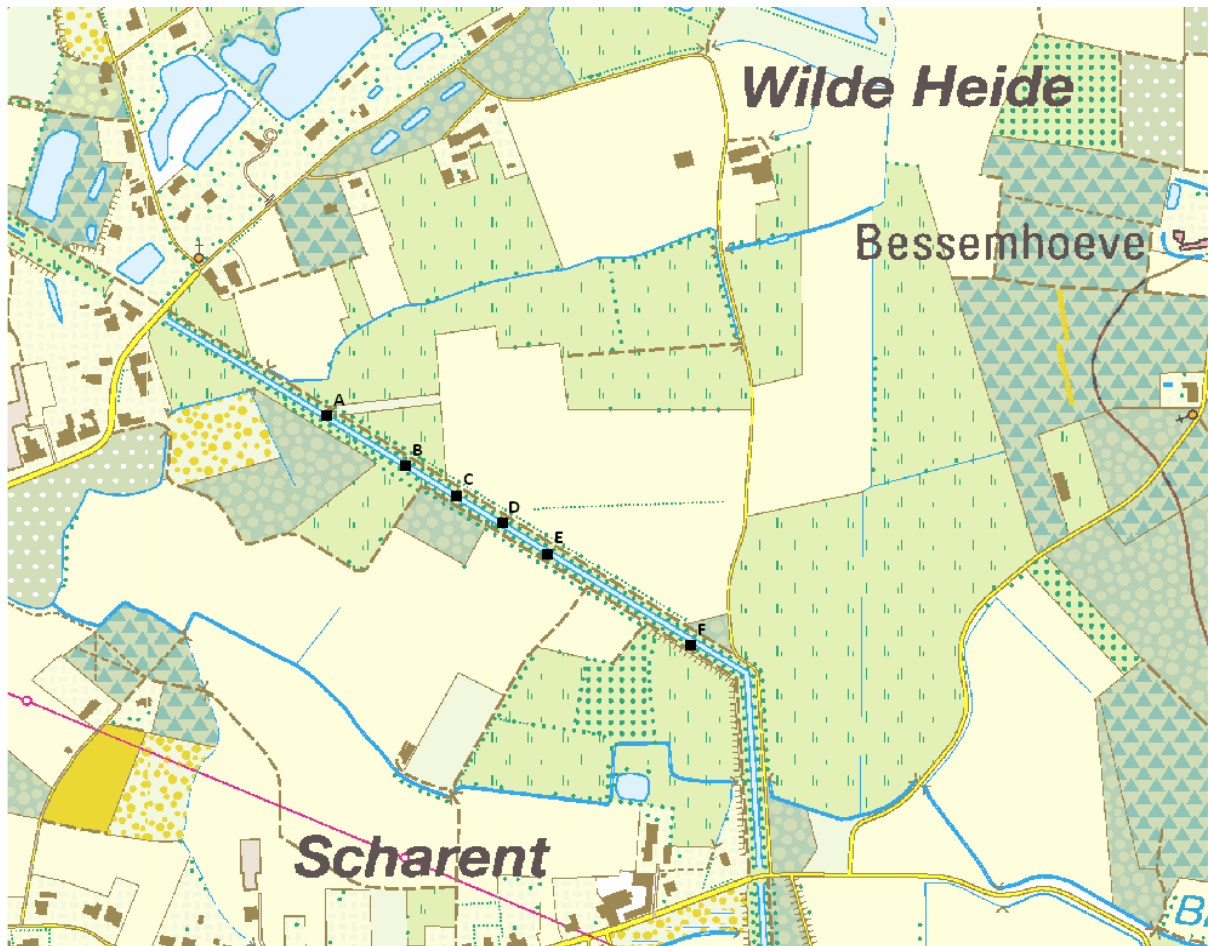
En tot op een van onze volgende activiteiten in september of daarna.

Bernard Lemaitre
Voorzitter NP Haacht

STUDIE

KAMSALAMANDER IN DE ANTI-TANKGRACHT

In 2008 werd er door de Vlaamse LandMaatschappij (VLM) in de antitankgracht een inventarisatie van de amfibieën uitgevoerd. Deze inventarisatie gebeurde over de ganse antitankgracht, van het vlonderpad tot en met het gedeelte aan het Erwteveld. Er werden acht amfibieënfuiken geplaatst en dit werd vier maal herhaald. De vangst van een kamsalamander (1 vrouwtje), in het stuk tussen Scharent en Wilde Heide, was toch wel opmerkelijk. Naar aanleiding van deze vangst werd dan besloten om opnieuw en gericht te gaan inventariseren. In 2009 werd het betreffende gedeelte van de antitankgracht, tussen Scharent en Wilde Heide, opnieuw geïnventariseerd. Dit stuk werd vier maal bemonsterd met een zestal fuiken (zie figuur).

Locatie fuiken inventarisatie amfibieën 2009

Resultaten 2009

In de fuiken werden vier soorten aangetroffen: alpenwatersalamander, kleine watersalamander, meerkikker en opnieuw kamsalamander. In totaal (zes fuiken en vier herhalingen) werden 22 alpenwatersalamanders gevangen (16 mannetjes en 6 vrouwtjes), 45 kleine watersalamanders (25 m en 20 v) en slechts 1 adulte meerkikker. Zowel groene en bruine kikkers werden nog waargenomen in de antitankgracht maar die laten zich blijkbaar minder goed vangen met de fuiken.

Kamsalamander

Er werden drie kamsalamanders aangetroffen in de fuiken. Op 27 mei werd een volwassen mannetje gevangen met 'fuike E', en diezelfde dag werd ook een vrouwtje gevangen in 'fuike A'. Vanwege het kleine formaat van dit laatste exemplaar vermoeden we dat het gaat over een eerstejaars vrouwtje. Dit wijst op voortplanting van kamsalamander in de onmiddellijke omgeving, in 2008 tenminste. Op 11 juli ving we in 'fuike B' een larve van kamsalamander, onmiskenbaar met lange staart en lange tenen en met opvallende grote stippen op de staartzoom. Dit wijst op actuele voortplanting van kamsalamander in de antitankgracht.

Mannetje kamsalamander

Vrouwje (juveniel) kamsalamander

Larve kamsalamander

Goed water

Toch is er geen reden voor euforie. Niettegenstaande voortplanting van oa kamsalamander lijkt het water niet optimaal voor amfibieën. Over het algemeen werden immers weinig tot geen amfibieënlarven aangetroffen. Na terreinbezoek met specialist Iwan Lewylle van Natuurpunt.Studie werden een aantal problemen geïdentificeerd.

Momenteel wordt een goede opwarming van het voortplantingswater verhinderd door beschaduwing, enerzijds door overhangende bomen en struiken en anderzijds door het veelvuldig voorkomen van eendekroos (oa klein kroos). Het ontbreken van ondiepe zones (er zijn immers overal steile oevers) maken het snel opwarmen van de waterkolom eveneens moeilijk.

Een ander mogelijk probleem is het gebrek aan diversiteit en risicospreiding. Het betreffende stuk van de antitankgracht bestaat immers uit slechts één watervolume.

- Indien er (mogelijk extern) iets misloopt wordt onmiddellijk het ganse watervolume (gans stuk antitankgracht) aangetast. Mogelijke rampscenario's zijn inspoeling van pesticiden, introductie van vissen of andere predatoren (roodwangschildpad),...
- Aangezien het dus maar één watervolume is, is er ook een beperkte aanwezigheid van diversiteit. Hierbij bedoelen we vooral de variatie in omgevingsfactoren: de waterdiepte is overal ongeveer gelijk, de oevers zijn overal steil en hebben dezelfde oriëntatie,...

Momenteel wordt, in overleg, onderzocht hoe we deze problemen kunnen oplossen. Zo kan de antitankgracht verder evolueren naar een goed water voor flora en fauna, en zeker voor de zeldzame kamsalamander.

Mannetje kamsalamander

Mannetje kamsalamander

De Anti-tankgracht

De anti-tankgracht is sinds 2001 een erkend natuurreservaat en een sinds 1999 beschermd monument. Momenteel loopt er een landinrichtingsproject van de Vlaamse LandMaatschappij. De belangrijkste acties in dit kader zijn de volgende:

-De eerste honderden meters gelegen aan de bunker en de Dijle werden sinds de jaren '70 volgestort met allerlei afval: niet alleen bouwafval en wat groot huishoudelijk afval maar allerlei afval door elkaar (klasse II). Naar aanleiding van de erfgoeddag in 2005 werd reeds een deel van het stort verwijderd. Een van de doelen van het huidige project is nu ook de rest van de stort te verwijderen.

-Grote delen van de gracht geraken dichtgeslibd en verland en dienen geruimd te worden. De vorige grote ruiming dateert van eind de jaren '90. Ook het ontwaterd slib van die ruiming die gewoon aan de rand werd gestockeerd zal geruimd worden. Ook moeten er heel wat houtkanten gekapt worden om het zicht op het landschap te vergroten, de bladval in de gracht te verminderen en meer licht op de gracht toe te laten.

-Natuurstudie naar de waterhuishouding, fauna (kleine zoogdieren, vogels en amfibieën zoals de Kamsalamander) en flora.
-Herstel van het sluiscomplex, herwaardering van de bunker, de opstelling van een cointet element, herstel van doorgangen, schotten e.d.

-De inrichting van een sobere onthaalstructuur bij de Hansbrug (parking, fietsenstalling, picknick tafel, infodragers, ...) om de bekendheid van de ATG te verhogen.

Het totale budget voor de bovenstaande werken wordt geraamd op € 300.000 dat zullen gedragen worden door de gemeente, Natuurpunt Haacht en andere subsidiërende overheden zoals de provincie Vlaams Brabant en het Vlaams Gewest. De eerste grote werken zullen dit najaar weldra van start gaan zoals het ruimen van grote delen van de gracht, het verwijderen van het ontwaterd slib van de vorige ruiming en de start met het verwijderen van het stort aan het begin van de gracht. Hiertoe zal er ook heel wat moeten gekapt worden om de ruiming mogelijk te maken. Samen met dit

project hoopt Natuurpunt Haacht nog enkele percelen te kunnen verwerven om zo het natuurgebied te vergroten en te vrijwaren voor de toekomst.

Meer informatie over het project vind je hier: <http://www.natuurpunthaacht.be/natuurgebieden/20antitankgracht.html>

Marino Boyen (VLM)

HAACHTSE WAARNEMERS.BE: BEDANKT!

Reeds vele mensen voerden hun waarnemingen op grondgebied van de gemeente Haacht in via www.waarnemingen.be.

Natuurpunt Haacht wilt deze mensen hiervoor extra bedanken en stimuleren om dit te blijven doen. Het is immers zo dat we verschillende projecten lopen hebben, en dat deze waarnemingen hiervoor heel welkom zijn.

Om er enkele te noemen:

1) Jaarlijks wordt er in Haacht een volledige broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Zo komen reeds aan bod: Haachts Broek, Schorisgat, Schoonbroek, Hooiberg, Anti-tankgracht, de Dijleboorden, Hoge Scharent, Wilde Heide. Jouw losse waarnemingen van vogels uit deze gebieden worden aanvullend gebruikt bij de interpretatie van de resultaten van het systematisch veldwerk. Meer info op <http://www.natuurpunthaacht.be/VWGpaginas/vogelwerkgroepindex.htm>

2) Natuurpunt Haacht werkt ook mee aan het Provinciale Soorten project van Brakona. Voor deze soorten wil de provincie Vlaams-Brabant actief maatregelen nemen naar behoud en bescherming. Kennis over de verspreiding van soorten is essentieel voor hun bescherming. Daarom zijn jouw waarnemingen van deze soorten zo belangrijk om doorgegeven te worden. Meer info op http://waarnemingen.be/pps_provincie_map.php?prov=20

3) Een erkend natuureservaat beheren impliceert enige verplichtingen. Eén daarvan situeert zich op gebied van monitoring van de natuurwaarden. De Cel Natuurstudie van Natuurpunt Haacht ontfermt zich hierover. We hebben daar echter onze handen flink mee vol. Daarom is de Cel Natuurstudie dan ook erg geïnteresseerd om jouw waarnemingen uit onze natuurgebieden. Meer info op http://www.natuurpunthaacht.be/ps_project.html

En zo zijn er nog tal van andere projecten: we zoeken 's winters naar eitjes van de Sleedoornpage, we tellen overwinterende vleermuizen, we inventariseren flora van de wegbermen, we volgen kolonies op van Huiszwaluwen, we zijn intensief bezig met beschermingsmaatregelen voor Kerk-, Bos-, Steen- en sinds kort ook Ransuil,... en nog veel meer...

Het is duidelijk dat jouw bijdrage via het invoeren van je waarnemingen via www.waarnemingen.be erg belangrijk is en blijft voor onze talloze projecten.

We hopen dan ook dat je dit blijft doen, zodat ook Natuurpunt Haacht kan mee genieten van je veldwerk! Wanneer we je waarnemingen effectief gebruiken wordt ook steeds de naam van de waarnemer eervol vermeldt, tenzij je er voor koos op www.waarnemingen.be om dit te vervagen uiteraard.

Wist je overigens dat we een eigen gekoppelde werkgroep hebben? Deze is te vinden op <http://haacht.waarnemingen.be/index.php>. Het is interessant je hiervan "lid" te maken door een simpele muisklik. Het lidnummer (het is niet je N. lidmaatschapnummer) hoeft je niet in te vullen.

Voel je je eventueel ook aangesproken om met onze Cel Natuurstudie de natuur in te trekken, neem dan contact met ons op, en trek er mee op uit met de echte natuurfreaks van Natuurpunt Haacht.

Je kan ons contacteren via info@natuurpunthaacht.be. Een simpel mailtje volstaat om je in te schrijven op onze nieuwsbrieven. Op die manier ontvang je info over activiteiten en nieuwsjes. Onze activiteitenkalender ten slotte vind je op onze website www.natuurpunthaacht.be.

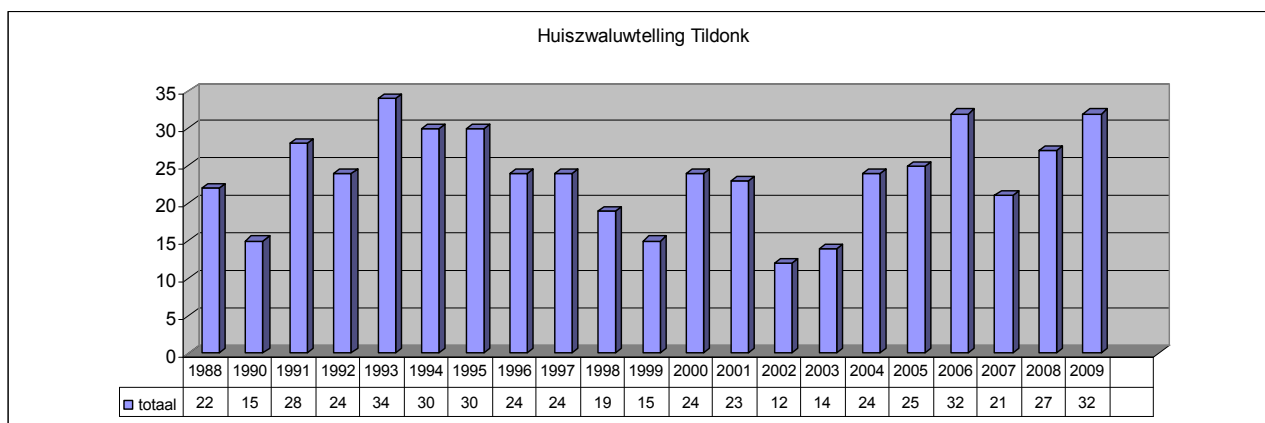
Johan

RESULTATEN HUISZWALUWTELLING TILDONK

Van 1988 af worden jaarlijks de bewoonde Huiszwaluwnesten geteld in alle straten van de woonwijk Eikeblok in Tildonk, Haacht. Haast alle nesten bevinden zich aan de zijkant van de gebouwen, in de nok van het zadeldak. De grootte van de populatie schommelt sterk. De recente tellingen wijzen op een positieve tendens. Een interessante vaststelling is bovendien dat de Huiszwaluw hier geen nesten bouwt onder de bruine dakgoten, alleen de witte. Houten dakgoten bieden meer aanhechtingsmogelijkheid dan plastieken.

De volledige resultaten van de tellingen kan je downloaden via onze website: www.natuurpunthaacht.be en vervolgens klik je door naar "werkgroepen" en dan klik je op "rapporten".

Voor meer informatie, of om je op te geven als geïnteresseerde vogelkijker, kan je terecht bij Johan De Meirman, 0476/24.94.24 of via info@natuurpunthaacht.be.

Johan

BROEDVOGELINVENTARISATIE 2009 DIJLEBOORDEN AFGEROND

De 11de volledige broedvogelinventarisatie zit er weer op. Toch voor wat betreft het terreinwerk. Wat nu nog volgt is de administratieve verwerking, het oplijsten, de interpretatie en het schrijven van het jaarlijks verslag.

Er mag alvast besloten worden dat het veldwerk een groot succes was. Er kwamen immers enkele nieuwe waarnemers meewerken en samen werden ruimschoots voldoende waarnemingen geïsteld!

Zo zal het dan ook mogelijk zijn een erg realistische inschatting te maken van de aantallen van bijvoorbeeld Kievit en Patrijs. Beide vogelsoorten typeren het open landschap van de Dijleboorden ten voeten uit! Vooral de Patrijs kreeg veel aandacht. Er werden voor deze specifieke soort extra bezoeken gebracht aan het onderzochte gebied. De foto's hiernaast illustreren hoe de beste plekken voor deze soorten eruit zien.

Verder is de aanwezigheid vermeldenswaardig van soorten als Veldleeuwrik (maar erg lage aantallen), Roodborsttapuit (opvallend sterk vertegenwoordigd), Grasmus (zeer sterk vertegenwoordigd), Bosrietzanger, Blauwborst, ...

Begin juni kwam nog een leuke verrassing op de proppen in de vorm van een laattijdig ontdekte Grauwe Vliegenvanger, een discreet, klein vogeltje dat makkelijk ontsnapt aan de aandacht. Maar niet dit jaar!

Foto's hierboven: de beste plekken voor Kievit en Patrijs!

Johan

AMFIBIEËN IN DE KIJKER

In de dierenwereld wordt een onderscheid gemaakt tussen gewervelde en ongewervelde dieren. De gewervelden bestaan uit 5 grote families: de vissen, de zoogdieren en de vogels en verder nog uit de reptielen en de amfibieën.

Het woord amfibie betekent "dubbeleven". Ze leven deels op het land en deels in het water.

Algemeen wordt aangenomen dat de amfibieën de eerste dieren waren die een deel van hun leven op het land doorbrachten. In tegenstelling tot vissen ademen ze dan ook vooral door longen. De meeste soorten paren in het water en leggen er ook hun eitjes. Uit die eitjes komen waterbewonende larven, die geleidelijk veranderen in volwassen landbewonende amfibieën. Bij kikkers en padden worden deze larven dikkopjes genoemd.

Op aarde komen een 4 000 soorten amfibieën voor, maar in België slechts een 15-tal, nl. 5 soorten salamanders en 11 soorten kikkers en padden.

Bruine Kikkers (Foto: Christianne en Vic Van Dyck)

Bij de salamanders worden de eitjes inwendig bevrucht. Het mannetje baltst voor het vrouwtje om haar te overhalen en zet ten slotte een pakketje sperma af. Het vrouwtje neemt dit pakketje op met een speciaal orgaan. De eitjes worden een voor een gelegd, bijvoorbeeld op een blad van een waterplant. De vrouwtjes paren verschillende malen, verspreid over enkele maanden, met meerdere mannetjes en verblijven gans die tijd in het water.

Bij kikkers en padden worden de eitjes uitwendig bevrucht op het moment dat ze gelegd worden. Dit is de reden waarom mannetjes soms dagenlang op de rug van een vrouwtje zitten. Na het leggen van de eitjes verlaten de vrouwtjes het water. De mannetjes blijven in het water in een poging om een ander vrouwtje te versieren. Kikkers zetten hun eitjes af in grote klompen, kikkerdril geheten. Padden leggen hun eitjes in lange snoeren, vaak rond waterplanten geweven.

Vrijwel alle kikkers en padden kwaken. De reden ligt voor de hand, nl. de vrouwtjes naar het water lokken. De meeste amfibieën kwaken dan ook alleen in de voortplantingsperiode vanaf het vallen van de duisternis tot ongeveer middernacht. Padden en ook bruine kikkers kwaken niet hard en zorgen niet voor geluidsoverlast.

De boomkikker en vooral de groene kikkers kwaken ook buiten het voortplantingsseizoen. Bovendien vormen deze soorten regelmatig koren. Door samen te kwaken draagt het geluid verder zodat ze ook ver verwijderde vrouwtjes kunnen lokken. Soms tot ergernis van ...

Amfibieën hebben naast een voortplantingsbiotoop ook een zomer- en winterverblijfplaats nodig. Deze plaatsen liggen nooit ver van de voortplantingsbiotoop, maximaal 1 à 2 kilometer. De zomerbiotoop moet voldoende voedsel en schuilplaatsen bieden.

Amfibieën kunnen zich slecht verdedigen tegen predatoren. Kikkers kunnen nog wegspringen, maar padden en salamanders zijn eerder weerloos. Sommige padden kunnen zich opblazen. Ze willen zich groter tonen dan ze werkelijk zijn (toch een menselijke trek ...). De meeste padden en salamanders hebben giftige stoffen in hun huid. Ze zijn dus verre van smakelijk. Dit gif is ongevaarlijk voor de mens.

Op het land zijn amfibieën vooral 's nachts actief. Overdag zie je ze zelden. Ze graven zich in of verstoppen zich om uitdroging te voorkomen. Ook in het water zijn amfibieën vooral nachtdieren. Maar tijdens het voortplantingsseizoen zijn ze dag en nacht actief.

Amfibieën leven van dierlijk voedsel. Kikkers en padden zien enkel prooi die bewegen; stilliggende diertjes zien ze niet. Ze hebben een lange kleverige tong die ze naar de prooi uitslaan. Salamanders happen naar hun prooi en kunnen hun prooi ook ruiken. Stil blijven liggen is dus geen optie.

Sommige amfibieën overwinteren in de modder van een poel. Maar de meeste amfibieën graven zich in op het land om de winter door te komen. Ze vertoeven in een diepe rust.

In het voorjaar verhuizen de amfibieën dan van de overwinteringsbiotoop naar het water om zich voort te planten. De mannetjes komen het eerst aan om daar – al kwakend - op de komst van de vrouwtjes te wachten. Als tijdens deze volksverhuis verkeerswegen dienen overgestoken te worden, sneuvelen vele amfibieën onder de wielen van auto's of worden door de zuigkracht (onderdruk) tegen de carrosserie gesmakt. Vooral padden vinden de dood omdat zij vaak op de weg blijven stilzitten.

Traag rijden (Max 30 Km/Hr) is dus de boodschap. Nog beter is de overzet van padden te regelen op de gekende oversteekplaatsen. Heel wat lokale afdelingen van Natuurpunt organiseren deze overzet in hun regio.

Groene Kikker (Foto: Freddy Lepoutre)

Gewone Pad (Foto: J.M.)

Van de salamanders komen de Kleine watersalamander, de Alpenwatersalamander en de Vinpootsalamander vrij algemeen voor in België. De Kamsalamander en de Vuursalamander zijn eerder zeldzaam.

Er bestaan 3 soorten Groene kikkers, die lastig van elkaar te onderscheiden zijn. Dit komt omdat de Middelste Groene kikker de bastaard is van beide andere soorten, nl. van de Poelkikker en de Meerkikker.

De Bruine Kikker, de Middelste groene kikker en de Meerkikker zijn zeer algemeen. De Poelkikker, de Boomkikker en de Heikikker zijn vrij zeldzaam.

Van de padden zijn de Gewone pad en de Rugstreeppad algemeen. De Knoflookpad en de Vroedmeesterpad komen echter zeer zeldzaam voor. Wat de Knoflookpad betreft, beschikt de Hyla werkgroep enkel over een historische waarneming uit maart 1985 in het IFBL-hok d5-42-42. De exacte locatie is echter niet vermeld. Recente vondsten zijn niet bekend maar een doelgericht inventarisatie heeft niet meer plaats gevonden. Van de Vroedmeesterpad zijn geen gegevens bekend. De Geelbuikvuurpad is uitgestorven in Vlaanderen.

Knoflookpad

Knoflookpad aktie 2010

De Cel Studie van Natuurpunt Haacht plant voor volgend voorjaar een zoekactie naar de verdwenen gewaande Knoflookpad. Mogelijk krijgen we hiervoor back-up van de Hyla werkgroep. Ter voorbereiding zal nu reeds informatie ingewonnen worden bij aspergeboeren. Ook zullen potentiële geschikte habitats (zanderige en open terreinen, aspergevelden, met in de directe omgeving een geschikte waterpartij met relatief veel verticale watervegetatie voor de voortplanting) geïnventariseerd worden.

De knoflookpad is ongetwijfeld het meest moeilijk te inventariseren amfibie, vanwege zijn verborgen leefwijze in alle stadia van zijn levenscyclus. De voortplantingsactiviteit vindt plaats in april, maar kan afhankelijk van de weersomstandigheden uitlopen tot half juni. De individuele dieren verblijven enkele weken in het water, waarbij zij zich ook nog eens het liefst in het diepe gedeelte ophouden. De mannetjes roepen van onder de waterspiegel een zacht kloppend geluid dat niet ver draagt. Omdat de populaties en koren vaak ook nog klein zijn, zijn de dieren moeilijk te horen en te vinden. Dit heeft tot gevolg dat je bij een water, waarvan je vermoedt dat er Knoflookpadden in aanwezig zijn, veel geduld moet opbrengen om roepende dieren te horen. De dieren roepen na de schemering en met name rond middernacht, maar ook omstreeks twaalf uur overdag is er sprake van een kleine piek in roepactiviteit. De dikke eisnoeren, die van april tot in juni afgezet kunnen worden, zijn heel herkenbaar maar vaak moeilijk te vinden tussen de weelderige onderwatervegetatie. Net als de ouderdieren houden ook de larven zich overdag het liefst op in de diepere waterlagen, maar 's avonds zijn zij met een zaklamp goed te vinden aan het wateroppervlak. Vanaf juli is het ook mogelijk om 's avonds pas gemetamorfoseerde Knoflookpaddjes te vinden die in de buurt van de poel actief zijn op open zandplekjes.

Samenvattend kan gesteld worden dat een volledige inventarisatie-actie dient te bestaan uit: 1) avondtellingen van kooractiviteit bij het voortplantingswater (april), 2) zoeken van eisnoeren (half april t/m half mei), 3) tellen van larven (juni) en 4) zoeken van pas gemetamorfoseerde dieren (juli t/m augustus)

Rene & Johan

CURSUS 'PADDENSTOELN VOOR BEGINNERS'

Voor wie graag wat meer wil weten over paddenstoelen. Voor wie graag de namen van enkele paddenstoelen wil leren kennen. Kortom voor iedereen met interesse voor paddenstoelen.

Cursusplaats: vergaderzaal van sporthal "Den Dijk", adres: Dijkstraat 1, 3150 Wespelaar (HAACHT). Er is voldoende parkeergelegenheid. Bereikbaar met het openbaar vervoer: bus of trein.

Theorie op donderdag 3 en 10 september 2009 van 19u30 tot 22u30. Praktijk op zaterdag 12 en 19 september 2009 van 09u00 tot 12u00. Lesgever: Hans Vermeulen van Natuurpunt Educatie.

In deze cursus maken we de deelnemers vertrouwd met het observeren van paddenstoelen. Vervolgens worden de verworven vaardigheden uitgetoond op het terrein. De excursies gaan door in de buurt.

De volledige cursus (syllabus inclus) kost 15,00 € (lid NP) of 20 € (niet-leden).

Wil je graag mee doen, dan is snel reageren de boodschap want het aantal inschrijvingen is beperkt tot 25 deelnemers!

Inschrijvingen:

-stuur een email naar reneverdonck@skynet.be of telefoneer naar 016/60.62.58.
-schrijf het bedrag over op bankrekening 979-3305537-73 van Natuurpunt Haacht.

Rene

BEHEER

KOM MEE NATUUR BEHEREN !!!

Wel, elk lid van Natuurpunt heeft de kans mee de handen uit de mouwen te steken in onze reservaten. Dus ook de leden van onze Haachtse afdeling! En dit zelfs mét de juiste verzekering. Niemand hoeft overigens bang te zijn dat hij of zij ingewikkelde gemotoriseerde toestellen in de hand zal geduwd krijgen. Er is ook steeds eenvoudig mechanisch werk uit te voeren, zoals hout stapelen of maaisel afvoeren,...

We vinden het altijd tof om nieuwelingen te begroeten op de werkdagen. Omdat er altijd wel veel werk te verrichten is zijn nieuwe medewerkers altijd meer dan welkom!

Hieronder een overzichtje van 10 redenen om ook lid te worden van het Haachtse natuurbeheerteam:

1. Niets is er mooier dan een bloemrijk hooiland dat ontstaan is na jarenlang volgehouden beheerswerken. Ook andere vormen van beheer maken onze natuur nog rijker en bovendien toegankelijk voor iedereen.
2. Een steeds groeiende oppervlakte aan natuurgebied is in beheer van Natuurpunt Haacht. Gelukkig vraagt niet elk perceel een intensief beheer, maar toch is er wel steeds werk te verzetten.
3. Je leert de seizoenen, planten en dieren op een actieve manier kennen.
4. Je verkent alle uithoeken van onze natuurreservaten, bv Haachts Broek en anti-tankgracht.
5. In de natuur actief zijn is nog steeds een vorm van inspanning die ook ontspanning is. Natuurlijk is het werk aangepast aan ieders mogelijkheden.
6. Het werk is zeer gevarieerd: maaien, hooien, bewegwijzering van wandelpaden aanbrengen, afrastering van percelen herstellen, hakhoutbeheer, struiken of bomen planten, een poort plaatsen,...
7. Voor onze reservaten bestaat er een goedgekeurd beheersplan. Dit betekent dat de werken vanuit een weloverwogen toekomstvisie gepland worden.
8. Onze conservators en leden van het bestuur leiden alles in goede banen en zorgen voor het noodzakelijke materiaal en gereedschap.
9. Je maakt deel uit van een toffe groep natuurliefhebbers.
10. Je weet steeds wat te doen, die eerste zaterdag van de maand!

Geef je daarom op als geïnteresseerde en we nodigen je voortaan telkens uit voor de werkdagen... Dat kan bij bernard.lemaitre@skynet.be, 016/60.61.62

BELEID

INDUSTRIETERREIN TILDONK ZORGT VOOR PROBLEMEN

Wij zeggen neen ...en u? Wat niemand nog voor mogelijk acht, is momenteel aan het gebeuren. Toestanden van de zestiger jaren duiken terug op in de ruimtelijke planning. Alle basisregels van de ruimtelijke ordening worden opzij geschoven. Louter politieke afwegingen bepalen terug dit beleid.

Waar gaat het om?

In de Hambos te Tildonk ligt een historisch gegroeid bedrijf, waarrond men in het gewestplan een bedrijvenzone heeft voorzien. Op het eerste zicht ideaal gelegen tussen kanaal en spoorweg. Inderdaad, wanneer men bedrijven aantrekt die aanen afvoer richten op beide infrastructuurmogelijkheden. Wanneer men daar nu toelaat dat bedrijven zich vestigen die voornamelijk op de weg afgestemd zijn dan zoekt met moeilijkheden. Deze geïsoleerde ligging t.o.v. de grote verkeersaders laat geen op logistiek en distributie afgestemde bedrijven toe. De ontsluitingsmogelijkheden zijn te beperkt. Men zoekt momenteel een oplossing voor de ontsluiting van dit bedrijventerrein.

1. Niet langs het kanaal richting Leuven: een voor de hand liggende rechtstreekse verbinding met de E314 via het Vuntcomplex. Kleinschalige wegen of overbezette verkeersassen, woonzones en open ruimten kunnen hierdoor gemeden worden. Deze oplossing heeft echter geen schijn van kans. Alleen omdat daar iemand het voor het zeggen heeft die alleen maar aan zijn stad denkt en niet aan het hinterland.
2. De politiciers van Haacht wensen de ontsluiting niet in Tildonk. Zij willen hun problemen dus niet in eigen huis maar bij de burens oplossen
3. Men wenst geen rekening te houden met de streefbeeldstudie van de N26, de Mechelsesteenweg. Deze weg krijgt hier een doorgangsfunctie voor het verkeer. Vele verkeertechnische schikkingen zijn al en worden nog getroffen om dit mogelijk te maken. Een oplossing van ontsluiting die bijkomende verkeerslichten op deze baan voorziet is dus uit den bozen.
4. Men wenst eerder een nieuwe weg en nieuwe brug over het kanaal aan te leggen die uitsluitend op enkele bedrijven gericht is. Een weg die het plaatselijk verkeer niet vergemakkelijkt en alleen ingewikkelder maakt. Dus, zware investeringen voor één bedrijf zonder het plaatselijk verkeer er beter van wordt.
5. Uiteindelijk zoekt men voor de gemakkelijkste oplossing waarmede politiciers en bepaalde beleidsmensen zonder veel weerstand hun zin denken te kunnen doen. Men trekt een gans nieuwe baan door de open ruimte die gelegen is op de grens van Tildonk en Herent en tussen het kanaal en de Mechelsesteenweg.

- Men houdt geenszins rekening met deze open ruimte. Op ieder planniveau gewestelijk, provinciaal en gemeentelijk wenst men er wel rekening mee te houden.
- De open ruimten in onze streek moeten opgehouden en mogen niet aangesneden worden om o.m. het door verstedelijking dichtslibben van de driehoek Brussel, Mechelen en Leuven tegen te gaan.
- Ook om de eigenheid van ons buitengebied te behouden moeten de open ruimten bewaard blijven. Ruimten waar naast landbouw natuur en landschap tot ontwikkeling kunnen komen. Zo kunnen sterke bufferzones tussen de verstedelijkte gebieden ontstaan waar de bewoners en de recreanten zich thuis voelen.
- Een voorname landschapsecologische stelregel is dat natuurgebieden onderling moeten kunnen verbonden worden door natte verbindingen en andere kleine landschapelementen. Dit om een landschapsecologische structuur te bekomen die een sterke biodiversiteit waarborgt.
- Onze gemeente dacht wel in die zin door in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en het bijhorende ruimtelijk uitvoeringsplan deze vallei als landschap- en natuurontwikkelingsgebied te bestemmen.
- De achterliggende gedachte hier is om juist kansen te bieden voor een verbinding tussen de Herentse natuurgebieden en natuur in Tildonk en Wijgmaal.
- Daar deze weg voornamelijk in de vallei van de Lipse- en Hogebeek zal lopen wordt deze gewenste structuur tenietgedaan.

Wij begrijpen dat er een gemeentegrens overschrijdende oplossing moet gezocht worden. Wij vragen wel dat bij het zoeken naar een mensvriendelijke oplossing rekening gehouden wordt met gezonde basisregels qua mobiliteit en ruimtelijk ordening. Wij aanvaarden niet dat een tracé door de open ruimte zou getrokken worden omdat dit indruist tegen een duurzame ruimtelijke ordening voor het nog resterend beperkt buitengebied, gelegen tussen Brussel, Mechelen en Leuven.

Het kan niet dat beleids mensen in 2009 op die schaal nog maatregelen treffen die de biodiversiteit verder aftakelen. Waar men juist wereldwijd begint in te zien dat aan meer biodiversiteit dient gewerkt te worden.

Wij steunen de visie van onze gemeentebestuur die een doordachte en een binnen het buitengebied te verantwoorde oplossing nastreeft. Wij volgen deze ontwikkeling verder op de voet, voor zover de beleids mensen open kaart willen spelen ten minste. Wij nodigen tot slot al de in deze problematiek geïnteresseerde natuurliefhebbers uit om voor bijkomende inlichtingen of verdere gedachtewisseling contact op te nemen.

Wij houden u op de hoogte.

(artikel overgenomen uit Nieuwsbrief N.Herent)

ACTIVITEITEN

VOOR JE OP EXCURSIE MET NATUURPUNT VERTREKT !

Verder in deze nieuwsbrief vind je de activiteitenagenda van Natuurpunt Haacht. Iedereen is welkom op deze activiteiten, gelieve echter wel rekening te houden met deze eenvoudige regeltjes:

- Vooraf inschrijven is niet nodig. Tijdig aanwezig zijn is voldoende. De excursies gaan door onder alle weersomstandigheden. Pas dus je kleding en schoeisel aan.
- Voor leden van Natuurpunt is de deelname gratis. Vergeet je lidkaart niet! Niet-leden zijn ook meer dan welkom maar betalen een daglidmaatschap van 1 euro.
- De wandelingen worden geleid door vrijwillige medewerkers van Natuurpunt. De algemene flora, fauna en het beheer komen telkens aan bod. Soms zijn de excursies echter thematisch.
- Honden meenemen op onze natuurwandelingen is niet toegelaten (we wandelen immers soms tussen de begrazers)!
- Meer info: Luc Bijmens 016/60.29.67 of Bernard Lemaitre 016/60.61.62

WANDELEN IN DE BUURAFDELINGEN

Heb je tijd vrij, en biedt Natuurpunt Haacht net geen activiteiten aan? Da's dan een goeie aanleiding om eens je licht op te steken bij de buurafdelingen. Op simpel verzoek via e-mail of telefoon kan je hun activiteiten opvragen. Sommige afdelingen hebben ook een website en nieuwsbrieven waarop je je kan inschrijven.

Boortmeerbeek: e-mail: frans.dhaenens@telenet.be, tel 015/61.79.61

Keerbergen: e-mail: baertguido@pandora.be, tel 016/53.31.12 en bezoek <http://www.natuurpuntkeerbergen.be/>

Tremelo: e-mail: walter.vansteenberge@skynet.be, tel 016/53.18.66 en bezoek <http://www.natuurpunttremelo.be/>

Herent: e-mail: mailto:filip@vandekeybus.be, tel 016/40.00.53 en bezoek <http://www.natuurpunt-herent.be/>

BEZOEK ONS PROMO-STANDJE

Bezoek ons promo-standje en sla een praatje met onze bestuursleden op de volgende gelegenheden:

Zo 30/8: 14u, zaal onder de toren: voorstelling boek "De vier seizoenen in mijn ecologische siertuin" van Rik Wouters (organisatie VELT)

Zo 30/8: 14-18 uur, Breughels Gasthof, Verenigingenbeurs - gratis toegang

Za 20/9 om 13u30 Bunkers Binnenste Buiten (organisatie Regionaal Landschap Dijleland) Voor meer info, zie hieronder.

CULTUUR NATUURLIJK !

Op 5 en 6 september vindt in Haacht de 6de editie van Cultuur Natuurlijk! plaats. In samenwerking met de gemeente Keerbergen organiseert Haacht deze kunsttentoonstelling voor het eerst in onze gemeente.

De binnententoonstelling gaat door in zaal Breughels Gasthof, waarnaast er een buitententoonstelling, in de vorm van een kunstwandeling, staat opgesteld in het Haachts Broek.

De binnententoonstelling is geopend op zaterdag van 14 tot 17 uur, en op zondag van 10 tot 17 uur. Er vertrekken voor de buitententoonstelling 2 geleide wandelingen, telkens om 14 uur.

Ook Natuurpunt Haacht werkt mee aan Cultuur Natuurlijk!, en organiseert een natuurwandeling in het Haachts Broek. Deze vertrekt om 15u aan de dranktent van de buitententoonstelling. U komt dus best mee naar daar met de kunstwandeling.

CULTUUR
NATUURLIJK !

Meer informatie kan u verkrijgen bij de Dienst Cultuur en Vrije Tijd, via 016 269 430, of op cultuur@haacht.be

FIETS- EN WANDELHAPPENING "BUNKERS BINNENSTE BUITEN"

Zondag 20 september 2009 van 13u30 tot 18u00
Gemeenteschool - E. Willemslaan 4 - Wespelaar (Haacht)

Ken je de KW-linie? Je frons je wenkbrauwen en denkt 'nee'? Toch wel. Je weet vast wel ergens een oude bunker liggen in het landschap? Wel, die bunker is een onderdeel van de verdedigingslinie Koningshooikt-Waver, kortweg 'KW-linie'. België bouwde deze verdedigingslinie in 1939, net voor de Tweede Wereldoorlog, om ons te beschermen tegen een Duitse inval.

Regionaal Landschap Dijleland vzw zet i.s.m. heel wat partners de bunkers van de KW-linie in de kijker op de happening "Bunkers Binnenste Buiten". Iedereen kan op zondag 20 september van 13u30 tot 18u00 aan de gemeenteschool (E. Willemslaan 4) in Wespelaar terecht voor een boeiend programma. We stellen de spiksplinternieuwe fietsbrochure en website voor. Daarna (14u) springen we de fiets op om de route langs verschillende bunkers te verkennen. Mensen die liever wandelen kunnen met een gids de Antitankgracht verkennen (14u, 14u30, 15u). Doorlopend stellen verschillende geüniformeerde groeperingen oorlogsvoertuigen tentoon. Je kan zelfs een bemande bunker bezoeken! Uiteraard voorzien we ook kinderanimatie zodat de allerkleinsten zich kunnen uitleven. De happening is gratis. Iedereen is welkom!

Mensen die op deze dag gratis een fiets willen gebruiken, kunnen die reserveren tot 15 september bij Regionaal Landschap Dijleland vzw op info@rld.be of 016/40.85.58.

Alle info is vanaf augustus eveneens te vinden op www.rld.be.

De organisatie is in handen van Regionaal Landschap Dijleland vzw i.s.m. gemeente Haacht, Werkgroep K.W.-Stelling, Bike Events, Toerisme Vlaams-Brabant, Simon Stevin Vlaams Vestingbouwkundig Centrum vzw, Natuurpunt Haacht, Heemkunde Vlaams-Brabant vzw, HAGOK, Erfgoedhuis Kortenbergh vzw en de Vlaamse Landmaatschappij.

Deze happening krijgt de financiële steun van VCM-Contactforum voor Erfgoedverenigingen vzw en de Vlaamse overheid.

Nieuws.brief

Activiteiten 2009

Activiteiten Haacht

- 23/01/2009 Algemene Vergadering afdeling Haacht
- 15/03/2009 Wandeling Schoonbroek, vertrek 14u, kerk Sint Adriaan
- 19/04/2009 Wandeling Dijle, vertrek 14u, kerk Sint Adriaan
- 19/04/2009 Dag van de Aarde
- 10/05/2009 Wandeling ATG, vertrek 14u, brug over Dijle, Keerbergsesteenweg, Haacht
- 27/05/2009 Wandeling Schorisgat, vertrek 19u, kerk Wespelaar
- 14/06/2009 Wandeling Haachts Broek, vertrek 14u, sporthal Wespelaar
- 5-6/09/2009 Cultuur Natuurlijk in het Haachts Broek (details, zie binnenin)
- 08/11/2009 Vegetarische eetdag (details volgen)
- 22/11/2009 Dag van de Natuur (details volgen)

Werkdagen Haacht

- 03/01/2009 Afdelingswerkdag
- 14/02/2009 Afdelingswerkdag
- 07/03/2009 Afdelingswerkdag
- 04/04/2009 Afdelingswerkdag
- 02/05/2009 Afdelingswerkdag
- 06/06/2009 Afdelingswerkdag
- 29/08/2009 Afdelingswerkdag
- 03/10/2009 Afdelingswerkdag
- 07/11/2009 Afdelingswerkdag
- 05/12/2009 Afdelingswerkdag

Meer info over de werkdagen bij: Bernard Lemaitre, bernard.lemaitre@skynet.be 016/60.61.62

www.natuurpunthaacht.be